

Lausunto

04.09.2020

Asia: OM011:00/2020, VN/933/2020

Lausuntopyyntö työryhmämietinnöstä (Terrorismirikosten sääntelyn ajamukaisuus ja vastaavuus vertailumaiden sääntelyn kanssa)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pyydettyinä lausuntona Suomen tuomariliitto – Finlands domareförbund ry (jäljempänä Tuomariliitto) esittää seuraavaa:

Yleisesti Tuomariliitto pitää terrorismirikosten kokonaisuudistusta pistemäisiä uudistuksia kannatettavampana. Nyt esitetyt täsmennykset eivät siten korvaa kokonaisuudistuksen tarvetta. Samalla luvun rangaistussäännösten yhtenäistäminen on tarpeellista.

Tuomariliitto pitää sinänsä ymmärrettävänä kansallisen rikoslain täsmentämisen tarvetta kansainvälisten sitoumusten perusteella. Tästä huolimatta on varmistettava, että rikoslain säännöksiä ei muuteta tavalla, joka on ongelmallista kansallisen rikoslainsäädännön systematiikan tai laillisuusperiaatteen kannalta. Rikosoikeudelliselta sääntelyltä on edellytettävä ennakoitavuutta ja tarkkarajaisuutta. Mietinnössä esitetty muotoilu rikoslain 34A luvun 4 §:n 1 momentin 4 kohdaksi on suhteellisen avoin ja tulkinnanvarainen, koska siinä kriminalisoidaan rikollisen toiminnan kannalta olennaisten tehtävien hoitaminen. Huomattavasti tarkkarajaisempi säännös sisältyy terrorismirikoksia koskevan direktiivin (2017/541) 4 artiklan b-kohtaan.

Tuomariliitto toteaa lisäksi terrorismirikoksiin liittyvästä julkisesta kehottamisesta (ehdotettu rikoslain 34A luvun 5d §), että jo voimassa oleva rikoslain 17 luvun 1 § sisältää asiallisesti varsin samankaltaisen säännöksen. Terrorismirikoksia koskeva erillinen säännös laajentaisi tuntuvasti kriminalisoinnin alaa, koska siinä ei edellytetä konkreettisen vaaran aiheuttamista. Mietinnössä on kuitenkin myönnetty, että mikä tahansa kehottaminen ei riittäisi rangaistavuuteen. Tässä yhteydessä on kiinnitetty aiheellisesti huomiota myös oikeusturvanäkökohtiin (s. 97). Erillisen sääntelyn ongelmat eivät välttämättä poistu mietinnössä esitetyillä huomioilla. Lisäksi on huomattava, että säännöksen perusteella on mahdollista määrätä perusoikeuksiin pitkälle menevistä pakkokeinoista.

Tuomariliitto esittää harkittavaksi, että erillistä säännöstä julkisesta kehottamisesta terrorismirikoksiin ei rikoslakiin otettaisi, jolloin asiaa arvioitaisiin jatkossakin rikoslain 17 luvun 1 §:n perusteella.

Pakkokeino- ja poliisilakia koskevassa esityksessä huomio kiinnittyy siihen, että perusoikeuksiin tuntuvasti puuttuvia pakkokeinoja olisi mahdollista käyttää myös verraten lievästi rangaistavien terrorismirikosten kohdalla, jos ”teon vakavuus edellyttäisi vankeusrangaistusta”. Tämänkaltainen odotettavissa olevan rangaistuksen arvioiminen pakkokeinoista päätettäessä on vaikea toteuttaa ja se mahdollistaa pakkokeinojen käytön tosiasiallisesti matalalla kynnyksellä, kun rikosepäily kohdistuu terrorismirikokseen.

Tuomariliitto kiinnittää huomiota siihen, että rikoslain 34 a luvun rikosten käsittely edellyttää tuomioistuimelta muita rikosasioita suurempaa panostusta ja sitoo tuomioistuimen lainkäyttöhenkilöstöä ja resursseja huomattavasti muita rikostyyppejä enemmän. Tämän vuoksi voimavarojen riittävyttä tulisi aktiivisesti seurata ja kehitellä toimenpiteet, joilla yksittäisen terrorismiasian tultua vireille resurssien riittävyys saadaan kyseisessä tuomioistuimessa pikaisellakin aikataululla turvattua.

Tampereella 4.9.2020

Antti Tapanila

kärjäjätuomari, Suomen Tuomariliitto ry:n puheenjohtaja

Ojala Liisa
Suomen tuomariliitto - Finlands domareförbund ry